

Гаврилюк Наталія Михайлівна

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри української та
іноземних мов Вінницького
національного аграрного
університету

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ АВТЕНТИЧНИХ ТЕСТІВ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Робота з автентичними текстами вимагає насамперед уміння перекладати, а для цього потрібно мати сформовані навички перекладу, тому доцільно з'ясувати методичні особливості навчання перекладу студентів економічних спеціальностей.

Заняття з навчання перекладу автентичних текстів складаються з формування мовних навичок, вдосконалення мовних навичок та розвитку умінь читання та перекладу іншомовних текстів.

Основні труднощі перекладу автентичних текстів пов'язані з передачею правильного змісту кожної фрази, якому не завжди відповідає дослівний переклад. Переклад фахової інформації повинен бути точним, думка виражена стисло, чітко. Над текстом проводиться робота, яка носить комплексний характер із застосуванням всіх видів мовленнєвої діяльності. Це перш за все засвоєння нового граматичного матеріалу, виконання граматичних вправ на базі відомої лексики, виконання вправ для вивчення нових лексичних одиниць і мовних явищ, актуалізація засвоєного мовного матеріалу під час читання та перекладу тематично підібраних текстів та усних відповідей студентів, складання реферативного перекладу, анотації тексту та оцінки інформації, викладеної в тексті.

На основі розуміння значень ключових слів і граматичної структури речення відбувається прогнозування його змісту. Від розуміння окремих слів студент переходить до з'ясування смислових зв'язків між ними, змісту речення в цілому. Тобто необхідно розумітися на граматичній структурі речень, розпізнавати морфологічні форми слів, визначати їх контекстуальний зміст.

Заняття з метою навчання перекладу іншомовних текстів складаються з наступних етапів: 1) формування мовних навичок; 2) вдосконалення мовних навичок; 3) розвиток умінь читання та перекладу.

Основними видами вправ, що формують перекладацькі навички та вміння студентів економічних спеціальностей під час роботи з автентичними текстами є такі:

- вправи на визначення найважливіших елементів (знаходження головної, другорядної інформації, складання переліку основних понять, ключових слів тощо);

- вправи на вміння мобілізувати наявні предметні знання (складання схем головних понять, знаходження взаємозв'язку між ними, складання схем головних термінологічних понять);

- вправи на розвиток умінь пошуку й ідентифікацій (добір дериватів, синонімів, антонімів); вправи на встановлення значень невідомих лексичних одиниць; вправи на формування навичок переносу значень лексичних одиниць мови оригіналу у мову перекладу;

- вправи на розвиток контекстуальної здогадки, прогнозування;

- вправи на розпізнавання логіко-семантичних зв'язків; вправи на формування навичок та умінь перекладу граматичних явищ та конструкцій.

Під час виконання таких вправ студенти розширюють свій словниковий запас за рахунок термінів, які є важливою частиною фахових текстів. Тому, перш ніж приступити до перекладу текстів за фахом, необхідно ознайомитися зі всіма тонкощами текстів такого виду, оскільки вони містять безліч складних конструкцій, вузькоспеціалізованих термінів,

скорочень та абревіатур, які створюють неабиякі труднощі не тільки для студентів, але й для досвідчених фахівців у галузі перекладу.

Нами використано такі завдання для студентів з метою відпрацювання уміння виділяти в автентичних текстах необхідну інформацію:

1. З числа наведених в списку заголовків випишіть ті, які тематично відносяться до

2. З числа відібраних заголовків випишіть ті, які стосуються проблеми... .

3. Ознайомтеся з анотаціями текстів/статей, заголовки яких ви відібрали і запишіть заголовок джерела, присвяченого окремому аспекту/аспектам загальної проблеми, сформульованої в попередньому завданні .

Завдання для студентів на розвиток уміння узагальнювати інформацію автентичного тексту:

1. Вкажіть, які з числа наведених заголовків відображають зміст цього тексту.

2. Прочитайте текст і з числа запропонованих тверджень виберіть ті, які відповідають його змісту. (Серед інших пропонуються фрази, які в узагальненому вигляді передають зміст окремих смислових блоків тексту).

Вправи на розвиток уміння співвідносити окремі частини тексту:

1. Запишіть наведені нижче речення / номери речень в послідовності, яка передає логіку викладу матеріалу статті.

2. Які з наведених фраз можна було б включити в текст статті. Виберіть для кожної найбільш відповідне місце. (Наведені речення мають характер висновків, узагальнень, оцінок або інтерпретацій).

Вправи на розвиток уміння робити висновки на основі отриманої інформації:

1. З числа наведених висловів відберіть ті, які містять оцінку практичної (теоретичної) значущості положень, викладених у статті. (У запропонованому списку разом з випадковими реченнями, які обов'язково

мають будуватися на лексиці тексту, містяться фрази-висновки, фрази - гіпотези, фрази-узагальнення, які витікають із змісту окремих частин тексту).

Вправи на розвиток уміння оцінювати інформацію:

1. Інформація, що міститься в тексті статті одержала певну оцінку декількох експертів. Ці оцінки мають різну міру узагальнення. Для вашого реферативного перекладу підійде лише та, яка дає якнайповніше уявлення про практичну або теоретичну значущість інформації, яка міститься у статті. (Наводяться фрази або мікротексти оцінного характеру з різною мірою

Вправи на розвиток уміння інтерпретувати інформацію:

Зміст певних абзаців тексту може виявитися незрозумілим для англomовного персоналу фірми, в якій ви працюєте. Внесіть свої додаткові пояснення, які визнаєте потрібними. (Або: Внесіть додаткові пояснення, скориставшись найбільш відповідними варіантами з числа запропонованих нижче.)

Вивчення особливостей перекладу автентичних текстів, а також результати спостережень процесу навчання цього виду мовленнєвої діяльності переконують в перспективності подальшого дослідження дидактичних можливостей комплексів вправ, що сприяють удосконаленню системи навчання студентів економічних спеціальностей перекладати фахову інформацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барабанова Г. В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання у немовному ВНЗ / Г. В. Барабанова. – К. : Фірма “ІНКОС”, 2005. – 315 с.

2. Degtyarova Y. Reading-Focused Instruction Programme for University Students of Business English in Ukraine / Y. Degtyarova // Business Issues. – 2003. – No. 3. – P. 17-20.